

ՀԱՊՏԵՐ ԴԻՈԳԻՆԵԱՆ

ՀԱՅԻՍ ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼԱՊՏԵՐԻ ԽՐԱԿԱՆԱՅԻՆ ՃՐԴԱՆՔ ՅՅ ՕՐԵԿՈՒ Է
ԵՐԵՄԱՆԻ ՎԲԾԻ Է ԳԱՀԵԿԱՆԻ ԿԱՌԱԿԻ. 40
ԳՈՎԱՐԱ ԱՇ ՀԱՅԱՅ » » 50
ԿԱՎԱՐՀԸՆԻՆ » » 25

ԶԵԿՐԵ ՀԱՅԱՐ ԺԱՐԱ 40
ՆԱՅՈՆ ԿԱՄ » և է ԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԵՄՔ Է ԱՌԵՎԵԼ
ԱՌ ՑԱՐԵՎԻ և ՏԵՇ ԱՐԱՄ ԱՀԱԿԱՆ Ա. ՊՈՅԻ
ԽԱՆԱՐԺԵԿԱՆԻ ԽԱՆ ՎԵՐԻ ՅԱՐԿ ԹՒ 7:

Ա. ՏԱՐԻ Ա. ՃՐ. 207

1888 ԱԳՐԻ. 16

ԹԻՒ 20

ԱԶԳԱՅԻՆ

Թաւի իմն թէ Նրա ոտղեայ
պատրիարքաքական խնդիրն ալ
լուժաւելու վրայ է, Ամեն. Արտզան
Պատրիարք Հոգին իւր հրաժարա-
կանն առած է ի կ. Պոլսոյ Պատրի-
արքութենէն, և կը յուսունք թէ
ոյս հրաժարական ընդունուի, զի
Աղդ և Պատրիարք միանգամացն կը
փափտգին որ վնդապէս երկու Պատ-
րիարքական ալճուաց խնդիրներն ալ
կարգադրուին, և ազգն այս տեսակ
խնդիրներով պարսպելէ աւելի՝ ժա-
մանակ ունենայ զրագելու կենսական
պարծերով:

Ամեն. Ա. Պատրիարք Հօր ներ-

կոյս թիւնն յերաւաղէմ՝ մեծ յոյ-
սեր կը ծնուցան ի մեզ, և շատ ի-
րաւունք ունինք ակնկալիւու թէ ե-
րաւաղիսաց վանքն իւր նախկին
գերքն պիտի ստանայ, և պիտի ըն-
ծայէ Աղգին ուսւալ և զ իսուն կը-
զերներ, որոց պէտքն ոյնքան զգա-
լի կը դառնաց, որքան Հայաստան-
կաց եկեղեցւոյ ընդպէմ զ արծիչնե-
րուն միջացներն կառաւելուն, և բն-
գետներ կը զօրանո՞ւ օրքան զօր յու-
սագրուելով այն պարագայէն թէ
իրենց շահաստակութեանց համար
ընտրած վոյրերն անխնամ կը թող-
ուին գրեթէ միշտ, կամ կը յանձ-
նուին անու և ապիկոր համանե-
րու, ոյք ոչ եթէ յանցաւոր են
ոչինչ ընդունուն համար, այլ խոտե-
լի են ոչինչ չկարենալ ընելնան պատ-
ճառաւ:

Նոյն իսկ Մայրաքաղաքիս մէջ քանի կարող համբւներ ունինք, որ Պէշիկթաշի գեր. Քարոզին չափ փափաքէին իրենց քարոզներն համեմել, և անոր պէս դիտնային ժամանակին ու պարագային յարմար խօսքեր խօսիլ եկեղեցւոյ բժմէն որպէս արանց նոյնպէս և կանանց: Կամ իէնի Գորույի գեր. Քարոզին չափ կարող լինէին ժողովուրդ յան կուցանել յեկեղեցին, սիրելի հանգիսանալ նացա, և սիրել զնոսա:

Քիչ ունենալն ալ բան մ'է, բայց այսպիսի պարագայից մէջ գոհունակութիւնն մենք պախարակելի կը գտնենք. զի չենթադրեր յառաջադիմութիւն, և յառաջդիմութիւնն առաւել այժմ խնդրելի է, յորում ամեն ինչ անդր քան զկայն խակ կը նկատի:

Երբ մասնաւոր վարդապետունոց չունինք, վարժապետանոց մ'իսկ երեւակայութեան մէջ կը վսցելինք, հարկ է որ գոնէ վանքերն անոնց տեղը բանեն, որպէս ցարդ երկրները ըրած են, և վսցելած Ազգին երախտաղիտութիւնն:

Հայ աղութեան այլադաւան հասարակութեանց մէջ այս կէտն կերեւայ թէ լու եւս ընդուռուածէ, նմանօրինակ հաստատութիւնք ինսա՝ երկար տարիներով կը պարծին, նոյնչափ և արդիւնաւորութեամբ, մեք ի՞նչու վար մնայինք անոնցմէ, մեք, որ թուռով յանհունը աւելի, կընայինք մեծագոյն գործել, և օտարին պիշտ պիշտ հայիլ տալ մեզ:

Բայց այսպիսի խորհրդածութիւնք գուցէ վերաւորեն պրադրմաս ի մէնջ, այլ սա թէ դոնէ յայսըմհետէ մենք ալ ջանալու ենք խրատական մ'է ուրիշ շատ մը խըրատներու պէս, զոր հայ թերթիք սովորութիւն ունին գրեթէ ամեն օր կրինելու:

Պատրիարք մը կամ առաջնորդ մը, ուրիշ մրային կը յուսանք մենք ամեն ինչ, առանձինն անջուշու մեծինչ չեն կարող գործելու, անոնց սպատած օդնութիւնն ընձեռելու է, Այսպէս Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր յերաւառդէմ դորձն որչափ հըրճուեցնէ զհայելն թէ երուազէմուր ուրեմն պիտի աղատի անգլու խ մընալու աղետէն, այնչափ կապասեմք հըրճուիլ կարողներու մատուցանելիք աջակցութենէն, որ անտարակոյն նիւթականին մէջ կը կացանայ:

Երուառպէմ պարտքի տակ է տակառին, Երուառպէմ այսպէս բարձր թողի, ահա ինչ որ կընայ շուռագունել ամենէն յետին Հայուն երեսը:

Երբէք չենք կընար հաւտապէտէ Հայ մեծատուն մը այդ պատկառելի հաստատութեան համար գորովալից վայր մը չորհած ըլլայ իւր սրբին մէջ, այն հաստատութեան համար որ ամենակարեւորն է, և որոյ պարտուց տակ ընկճեալ վիճակն ցաւ կազդէ ամեն Հայու. այլ կընամք հաւատալ թէ Հայ մեծատունը վիշտ մը ունեցած ըլլայ գործող մէկ մասին գէմ, և զայդիք անտարերերութեամբ յայսնէ: Պէպքերն այնպէս կը ջանան

ենթագրել տալ թէ մէկ մասն ուրին գործելու արամագիր է, միւս մասն ալ այդ արամագրութենէն ուրիշ արամագրութիւն մը առեղծելով, իր գործելու որոյն եղանակին ունեցած, ինչ որ զօրութիւն մը կը ջլատէ:

Համերոցխութեան մէջ բնարութիւնք կեանքը, և ահա տաճեն գշտուարութիւնք կը գիւրին:

ԾԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Համպաղեան արժանապատիւթակր վարդապետ իրեն եղած հըրսութանաց համեմատ՝ երկու շորին օր ներկայացաւ կրօնական ժաղավայր, որ գումարեալ էր ընդ առենասետաւթեամբ Ամեն, Խրիմեան Սրբազնի:

Ժողովն ծանցց նորին արժանապատութեան թէ խըր ինպրոյն քննութիւնն պիտի կատարէ յետ ջտոկական տօնից, մեծ հաւատք ունինք թէ անկողմնուկալութեամբ պիտի վարուի այսպիսի փափակ ինդրոյ մը մէջ:

* * *

Ճաւ ի սիրա կը լսենք թէ լի Համերդ Համերդ է վոլակիմ էֆէնէրծեան Ազգային Հիւանդանոցի Հոգարձութեան անդամակալութեամբ անդամական, հրաժարած է, և Քաղաքական ժողովն ընդունելով անոր հրաժարականն, հոգարձութեան ա-

ռաջարկութեան համաձայն, անդամ կարգած է Կօղոսէֆէնտի Գարըի էլեան:

Ֆէնէրծեան Յովակիմ էֆէնտի նման խղճի մոօք և անձնանուի իրար աշխատող անդամի մը պահանութիւնն Հիւանդանոցի Հոգարձութեանէն մեծ կորուստ է ըստ մեղ, կը փափաքէնքն որ Քաղաքական ժողովն կարենական ինքնուակութիւն իւր պաշտօնին:

* * *

Քայլ ժողովն ուշադրութեան առած է Սկիւտարու Սէլամիյէի տղգային վարժարանի ուսուցչոց գիրն, որով իրենց յետնեալ ամսաթաշնկաց վճարման ի մասին կարգարձութիւն կը ինդրէին, և զայն յանձնեց Ռւսութական Խոշհրդոյ անօրինութեան:

Յայլու ըն առ ած առենիս աւելութ չենք համուրիր ճշնարարութիւնն ի վեր հանել այդ թաղին եկեղեցւոյն մէջ պատհած դէպէքէ մը ի մասին զոր Արեւելրի ականատես նամակութիւնը այլ ընդ այլոյ պատմած էր, անչու շտ բարեմտութեամբ:

Ա. Խոչ եկեղեցւոյ թալ խորհրդն որոշած էր ուսուցչոց ամսականներն ժամանակին այսինքն՝ ամեն ամսագիրուն անդամակալ վճարել ամսականաց վրայ փոքր զեղչով մը, և զայն որոշում հազորդելով ուսուցչոց հաւանաթիւն ընդունած էր:

Բայց ուսուցիչներէն մին, որոյ

անունը չենք ուզեր յիշել ասու, խնդրոյն իր անտեղեւակ, կը գիմէ թաղ՝ խորհրդոյ իւր պահանջն ըստանալու. և երբ այդ խորհրդոյ անդամներէն մին կը վճարէ պահանջն 30 զբու շի զեզմավ, յանկարծ այդ բարեխարոյ ուսուցիչն իսպաղակէ, և ստակս քեզի չեմ կերցընելու:

Այսպիսի պարտողակի մը մէջ որպէս զոյել է վարուիլ այսպէս կը վարուի թաղ, խորհրդոյ այդ անդամն, կը հրամացէ ժամանակոչի մը որ զայն գուլու հանէ: Այս միջացն եկեղեցւոյ աւագանձն ժամանակոչի ինելով՝ հոյ փօխս մը գուլու իերի եկեղեցին. և տեսնելով թէ կը ույ ձեռով բան մը կը գտանայ բանկալին առջեւ, հան կը գիմէ, յայիժամ մեր քաջամորտիկ ուսուցիչն կարծելով թէ յատկապէս իրեն համար փօխս րեզուած է, կը փոխչի և կերթայ խրիմեան Հայրիկի մօտ:

Ահա ճշմարտութիւնը, այս պարագային մէջ թաղ, խորհուրդն է յանցաւոր, որ իբրեւ դող կամ բաստամուի ուսուցչի մը, թէ այդ ուսուցիչն, որ կերեւոյ թէ շատ կանուխ սկսուած է ուսունողաց բան սորվեցնելու արհեասին: Աւելի աղեկ է որ սցդպիսիք նախ մարդու հետ վարուիլ և խօսիլ սովորին, և ապա թէ գան ուսուցանողական արհեստն ստանձնեն:

* * *

Երեքշաբթի օր Ա. Պատրիարք Հայրն՝ ընկերակիցութեամբ վսեմ.

Մաքսուտ Սիմոն Էպիսկոպոս: Առվիյեկ պուշտնօտուունը վնաց և տեսակցեցու Գալատիան նախարար Պոկիմ. Անվուէթ Քաշայի հետ որ Խայելուչ յարդանօք ընդունեց պի. Արքական թիւն:

Աննա Ս. Պատրիարք Հայրը Ն Վենետիկան յանձնեց իսուն ժակով. Մազարաթան ընդ նիվն և Ազգային ժողովը Մազարաթան ի մասն պատրիարքական ընտրութեան Նորին վենետիկան կարդաց զանձնագ և յայտնեց թէ ինքն արքէն գիտէր ընտրութեան արքիւնքն, և ըստ թէ պիտի փութայ զանձնագ յղիւ ի Բ. Պուռ:

Ս. Պատրիարք Հայրն ոյսովէս խուեցաւ ապա. Թէպէտ մատգիր էի և կը փոփաքէր առանց որ և է պաշտօնի քաշունի երուսաղիմոց վոնքն և կենաց մատցեալ օրերն պեհ. Սուլդանին կենաց համար աղօժիւով սննդնելու բայց զի ազգն երաւողիմայ պատրիարք ընտրեց զիս, և Երուսաղիմոյ գործերն պիւրաւար են բաղդատանմի: Կ. Պօլաց պատրիարքութեան գործերուն, հարկադրաւած եմ հնապանդիլ Ազգին կամաց, ատամելով միմիւյն Օգոստ. Սուլդանին հայրական բարձր ինաւոց:

Վահմ. Ճելուէդ փոշա խոսացաւ աշխատիլ կառագելու համար Ազգին և Ն. Սմենապատութեան բաղձանքը:

ԿԱՐԴԱԿ ԵՒ ՄԱՌՅԻՐ

ԱԱՂՑԵՐԻ ար թաւոյն հետ եղ
Մեծացրդ բաժանորդոց կողմար-
կենք տեսուի մի նուեր, և աշխաղի
տռնի արուածներէն չըլլով հան-
գերձ այնքան հաճոյք և արտ-
խոթիւն պիտի պատճառէ զոյն
ընդունովնեպաւն, - և յասմք-
որ երրէք իսկնաց մէջ չսփափ-
մունան ոչ զնուերն և զնուիրու-
ուն:

Այս նուեր բան մ'է, որ չուս-
ուիր . . . հոգի ու չունի . . . բայց
կը շարժի եթէ շարժես, ոչ ամա-
ռը կըլլոյ, ոչ ձևուք . . . գեղջը
ունալէս բերու որ այս օրերուն մէջ
ըլլոյ . . . ի նչ է, ջեմ, չստոր որ
գիտնաք . . .

— Մառժել:

— Բայց չուսուեր, ըսի :

— Օսպոյց :

— Զ գիտցար, օրոշոյց ամեն
ատեն կըլլոյ :

— Խոլխուն պալլիսի :

— Թամամա:

— Հարոս ի՞նչ է :

— Մեկ պայմանու մ: կըսնմ,
եթէ վշտանու ոչ ես խրիմ ըլլու:
ոչ դուն ընդունած ըլլու:

— Շատ աղէկ:

— Խոկ թէ խօշող պոյ, զու
ալ իմ նուերս խրիւս :

— Ի՞նչ:

— Դրամ:

— Ըսէ արեմն հետքքքու-
թիւնու կը շողժես :

— Բաժնորդագնայն անդորրա-
գերը : Ըսի դնաց :

ԱՌԵԽՏՐԱԿԱՆ

Բանջարեղինաց և ընդեղինաց
վիճակը՝ օգոստ յանկարծակնն փո-
փոխութեան պատճառաւ շաբթուս
մէջ բաւական փոփախութիւն կրեց
ուրե հախրաւի եղած է կրսուի, ու-
րե ովարդ գիտու ցու, բազադքեալ
գիտու ցու ունեցածներ ալ կան ե-
ղեր :

Եալզամը յանկարծական ան-
կրում մը ունենալով ուսքը ճմշած է.
ցուց առավելաշայտրաւկան ախտ մ'ալ
ներսէն սկրած է ուտել զինքը.
Դին չունի, ոյսինքն ամեն դինէ
վար :

Ցառուլեայի վիճակը յօւսա-
հառաւկան է, ամեն կողմէ ահագին
բերաններ գէտ իրմն բացուած, ու
հագին ժանիքներ կը ցուցնեն, գի-
նը բնկած է, որովհետեւ լու փակ-
ցուած չեց մքան. բայց յորմէհետէ
հառաւուաեցու թէ գասուլեան ալ
եր աննգարարութիւնն ունի, չկար-
ծուիր թէ այս խեղճ որպարածը բո-
լըրովին մոռացութեան մասնուի :

Եարիմու ճիշդ մէջտեղը 2000-
000 հօնա եկաւ ծովային ճամբով,
և գնաց վրա փարս, այսինքն փո-
րի ճամբու :

ԳԷօհրիւնէն խնդրանքէ հեռի
է . ուստի հրատարակը՝ տէար . ու-
րովիշետեւ կառքերու յաճախակի
անձու գարծին պատճառաւ քարերը
տեղերուն խախտած են . ո՛վ ար-
խուր հրատարակ է .

Սպանացի վրայ այս օրերս
բռնական գործ կը լուսց կար . ֆէնէր-
դահճէսիի և Գուրապաղը-Ճէրէսիի
կողմերէն 373^{Հակ} . ա . սխալ , սր-
խալ . 663^{Քի} թէ բերաւած է , բայց
ամենքն ու միաւոր վիճակի մէջ են .
ֆէնէր-Դահճէսիի կողմիններուն հա-
մար կըսուի թէ սիրահարութիւնը
վրասած է իրենց , իսկ Գուրապաղը-
Ճէրէսիիններուն համար՝ թէ փորա-
հարութենէ բռնուած են :

Այս վերջիններուն հիւանդու-
թիւնը պիզմիւրինչն է լէպլէսիին դի-
ները բարձրացուցած են . որովիշետեւ
փորհարութեան դէմ առաջին զեղ
է պիզմիւրն և լէպլէսիին :

Գալով թուռութին , վրայի մորթը
միայն առողջ մնացած է . թուռութին
ներքին վրճակը ամեն յոյսերէ վար
է . Սակայն այս ձմեռ ազէկ գործ
եղաւ ասոր վրայ , դինեառաներուն
մէջ ո՛չ եւս սա կը վնասուի :

Բըռասան ինկաւ , բախըան ե-
լաւ , հառկիթը ևան պառկած է ,
միայն ձեռքէն բռնողի մը պէտք
ունի : Մեծ յշայ կայ թէ ուժ օրէն
շոկուի և ոտքի ելլայ :

Առափիքեան կը մնառուի , ո՞վ
գիտէ ո՛ր ծակը մսած է . հատ գի-
մաւմներ եղան ասոր համար հրա-
պարակին տակը . ատուկը գիտո-

դին համար 100 ոսկի կը խոսացուի
ի դիմաց Պոլսերնակ գնչու եղարց :

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՒՆԵՐ

Լարձը ցորեն	մագուա քիլէ	պը
Ռուսիա	39-60	43-45

Ավրիկէի	5-5	0000
Ավստրալիայ	չկաւ և չիայ , գոյ	
	նէ պիտի ըլլայ :	

Կակու լ ցորեն		
Առուսիոյ	60-61	50-55

Ավրիկէի	10-15	8-18
Ավստրալիայ	գաճիքէն ետ գար- ձաւ , փոթորկի պատ- ճառաւ :	

Գարփ		
Մեւ ծով .	շոգենաւներու ան- ցուգարձը արգելք եղած է աճման :	

Դանուր , Բումէլի , Մարմարու ,
Պանտրման , Պալլքէսէլը , Խզմիր , Մէր-
սին , Օտեսա , Կալուձ , Մարսիլեա ,
Սուրիս , Տրապիզոն , Ջուտովո ,
Դարդանէլ , ևն , ևն , ևն . այս քա-
զաքներուն բերքերը ընթերցասէրք
կընսն կարգալաշխարհագրու թեանց
մէջ . դիները վերջը կը նշանակենք .

ՆԵՐԱԾՈՒԹԻՒՆԵՐ

Ալքոլ . հասաւ , հոս է , անց-
եալ օր տեսանք , 1000000 տակառ .
Սպառեցաւ 8000000 տակառ . որով-
հետեւ պոլսեցիք գեռ չհասածներն
ալ կապառն : Ռօմ մտաւ 500000
տակառ . գօնեակի վերածուեցաւ ,
և կը վաճառի ի դեղարանա , կեղ-

ժերէն զգուշանալու է . այս գօնի եակին շիշերուն վրոյի նշանակն այս է , «Շամբաներ ֆին» գին իւրաքանչիւր շիշին 20 ֆրանք . Կը խնդրաի յարգոյ գոնեականէն ներէն որ ի զուր շտխատին զեղչել տալ այս գինն , անցեալ օր աշխատափառ գեղագործ մը այս քանադի գինէն Յ սանդիմ զեղչերու անխոհեմութիւնն ունենալով , անանկոյաւ , և Յ քարուկիր առան շննց վրան բաց տեղ մը , ի բեռա :

Հաքար . Վեց հարիւր տեսակէն ալ եկաւ : որմէ շատ , որմէ քիչ բայց հրապարակի վրայ շատ գործ չկոյ , որովհետեւ հիմն պոլոյ մէջ տնունի կարեւորութիւն տառող չկոյ , անձնաւորութիւն և տահմային աղնու ականութիւն կը բնուռուի :

Անցեալ օր ամուճ մը նշառաւ իրր շաքար շաքարականութիւն մը կը ներկայանաց , և գործ կը ինդրէ , աղելուագիր ի ձեռովն , բանարի լոգոմի մէջ , շաքարավաճառն տոշի բերան երեւոյթէն խարուելով , հիւրասիրած է այդ թշուառ ողելուակուն , բայց յետոյ յաճտխորդաց ազդարարութեան վրայ՝ սիւամելով ճամբած է այդ խարերայն ի փոր պոլուերնակ համազգայնոց :

ԱՐՏԱՄԱՆԹԻՒՆ

Սիփոն . պատրաստ քանի մը հարիւր մնտուիլ . վաճառում շկայ կըսուի առեւտրական թերթի մը մէջ , բայց սխալ է , մեք ամեն բառոյդ ազդիւրներէ ստուգած ենք որ , բոլոր եզամն ալ ծախուտծ է ,

Բ'նչ է հապա այս տարօրինակ քըս նարերականութիւնն Հայ թերթերու մէջ : Կարդացէք և տեսէք , եթէ մին թմբեցնէ , միւսը կը քնացնէ , և որիշ մ'ալ մեռելութեան կը գտապարասէ :

Քնահատութենէ նեղող անձանց կը յանձնարարենք վանոնք : Ճէհրի . բարեկենդանի առթիւ շատ ծախուեցաւ , դէմքեր ներկելու . համար . բայց հիմա հրապարակի կեցած է , և հրապարակին վրայ կանուղ ժողովուրդն ալ ալթիւսթիճակի մը մէջ :

Բաննպակ . վաճառեցաւ 40000 որակեա : Հրապարակը ուրիշ հրապարակի մը հետնեղուցով մը կապուած ըլլալով , յորձանքը պալեաները հոնկէ հոն քշեց , հոնկէ ալ հոս պիտի քշէ , կըսուի , յետաղարձ մզմակը մը :

Բուրդ , վաճառեցաւ 6000 օչիա զըկըրձք , Քրվըրճըդ ըսմնք տէ , մլտքերնիս ինկաւ անոր միսը ո՞հ , ի՞նչ համազ կըլլայ , անշուշտ օր մը կուտենք , անգութ մատվագնառները , մեղի կեօգիւնուրի ըրբն :

Շերամ . Նշանակութեան արժանի գործ չեղաւ : Պրուսայի հրապարակին բացուելուն կսպասուի . բայց այդ հրապարակին բացուելուն առանց սպասուլու՝ որդիկներն շարժիլ սկսած են : Պրուսային եւ կող արժանահաւատ անձ մը կպատմէ թէ գիշեր մը խանի մը ունենեկի մէջ ննջակից եղած է ատոնց հետ գիրէի և թահտապիթի վրայ նշանառոր յաւելում մ'է այս :

Յաջորդ շաբաթ կը յուսանք
ուեկի մանրամասն տեղեկութիւն
տալ առեւտքական գործոց հետո,
մուտ անձանց, մանաւ տնդ այն բան
Զարեղինաց մասին որ ընդ հուպ
հրապարակը պիտի զարդարեն, և
հրապարակէն պիտի զարդարեն :

Սպասել և յուսա՛լ . . .

ԲԱՌԱՐԵԱ ԴԻՌԻՆԵԱՆ

ՀԱՐՄՈՆԻԿԱՆԻ ԹԻՎԻ

1 ♪ Հասորակ գոյական
1 ♪ Յատուկ գոյական
ա ս Ածական տնուն
մ ա Միջակ անուն կամ առ ական
դ ։ Շերանուն
6 ։ Նոխաղրութիւն
բ 6 Յոց ներդորդ ական
բ չ Բոյ չեղոք
բ կ Բոց կրաւորական
մ շ ձ լ յ Մուկոց, շագիառ, ձոյնար
կոթիւն խուռլիւն
ա հ Արդի հացիւն
հ հ Հին հայերէն
չ ա Հին աշխարհարտ
ժ բ Ժաղովրդական բառ
փ բ Ժամանական բառ
տ բ Տանկերէն բառ
1 բ Յանական բառ
զ բ Գողզիարէն բառ

Ա.

Առաստան, 1 ա և 1 բ . . . Այս

բառ յատուկ անուն է և յունական
իդականը կը լլուց Մասատափա, յայտ-
նի կերեւայ որ «իս» մամփիը զայն
իդականաց ցած է, բայց որից
բառի վրայ զըռելով նոյն աղդե-
ցութիւնը չունենաբ, օրինակի հա-
մար չըստիր և փասիա » օրովհետեւ
փոսմի բառը որ հաց կը նշանակէ:
որական է և իդական ըլլանի խապա-
մերժած . հեղենաւհիք ալ փասմինն
կողմունէ իրենց եղած պաշտամա-
սինքը ուրիշ նախատինքով մը կը
միախարինեն, հաց չեն ուտեր, մի-
ոյն հագույնը կը բաւական կը սեղին
և եթէ բան մը ուտել հարկ ըլլայ
ուր կուտեն, և վրային ջուր կը
բանն :

Առաստափա կը նշանակէ՝ ո-
րովհետեւ յատուկ անուններն ող-
նշանակութիւններ ունին . ոչ հի-
մադ:

Առաստափա կամ Աստամ մատո-
գտած է է ի յոյն լեզու ի տաճելու-
կոնէ «հասորա» բառէն, և միջրի
«ան» մասնիկը չայ լեզուի «ան» ն
է, որ կը նշանակէ «ոչ» . մնչդէս
անցարուի, տօնարդ . Արեմն, Աստ-
ամա կը նշանակէ, սրակես ըսինք,
և հիւանդա, կոմ առողջ, և Աստ-
ատափա, ոչ հիւանդուհի :

Արարտա . 1 ♪ և հ ս . . . Այս
բառը թէ հատրակ գոյական է և
թէ յատուկ գոյական, բայց պէտք
է խռատավանիլ թէ օսոր լեզուի
մուտ գտած է ի մեղ, շատ նմանու-
թիւն ունի «արարտ» բառին :

Ծանօթ բան մ'է արարտն, որ
մանկիկներու կուտան և որ ձիձին

յաջորդութեւնն է, վերջնիմեր գիրը տի փոխուելով լուռան մը տնուն եղած է, ու զիսէ թերեւո արարուն հանք մըն է, որ գանուած ըլլայ ի վաղ ժամանակս առ տասնի նըարաւ շնուռ:

Անուշիկ . ա ա և ն գ . - Անուշիկ բառն իրբեւ ածական անուն քազզրիկ, սիրունիկ են. (*) Էնչունակէ, որ, իրը կատակ, գաւան բաներու համար կդորձածուի, իրը հասարակ գցակին, կը նշանակի ողջութիւն ունուց, ինչպէս աքիտէ շեքերի, պէրմամօն շեքերի, եւ, մեծ անուշներուն համար, ինչպէս սուճու շեքերի, ըստ գործածուի առանց «իկ» մասնկան, անուշ, Սյա նպատակաւ անուշիկ բառը սիրահարութեանց մէջ ալ մուտ դատած է:

Երբոր երփտառարդ մը իւր սիրեցելոյն կըսէ, անուշիկ, պէտք է իմանալ կամ աքիտէ շեքերի, կոմ պէրկամատ, և կոմ . . . սա տեսակ մը շեքեր կոյ նէ, ի՞նչ կըսն տնօր, որ ծառելը դժուար է և ակաւայներու գ մէջ կփակի կը մեռյ . . . հա՛, միտքա եկաւ, իքի քամիրու լմու շ: Յորիքոտ սիրեցւասի մը համար միայն և անուշ՝ դործածերու է. առանց «իկ» մասնիկի, զի անոնք մեծ անուշներէն են, ինչպէս միշեցինք, սուճուի շեքերի, ըստում շեքերի են.

Անուշին, իրը ածական, կընայ

(*) Ան. ներն կը ցուցեն թէ ուրիշ բառապահներու ալ գետնլու է:

գործածուիլ նուեւ այն յօդուածներուն հատնար, որոց տէրերն կոմ հեղմամիներն մերզինքնինց ապատ կզգան վկայելու թէ իրենց յօդուածներէն իրենք ալ ախորժած են ոյս պարտգային և անուշիկ բառը՝ տպագրուեան սխալ՝ մ'է անշու չտ:

Անասուն . ա ա . - Այս անունն որպէս ամեն հայագէտ կը միայէ, կը նշանակէ չխօսող. և ասէի հնուեւ ցընելով փոսող կննդոնեաց կըսուի անասուն, իսկ խօսազներան, տուն: Այս բառ եօթն գլուք կը բացկանաց, այս նշան է թէ դէշ բառ մը շէ . որովհետեւ «թէք» է շու խո գրով բակզուցեալներէն կըրենաց վախցուիլ քիչ մը, բնշովէս խմբագիր բառն, շմանանք ըսելու թէ իս և մ գրեթուն մէջ զօրուաթեամբ կամ լանցեոյն վդիր մը կոյ զօրօրինակ Ցէր-բայբն երբեմն զօրութեամբ կը յիշատակուի, մեռաւ, ևս մեռաւ, ապրեցաց, ևս ապրեցաց, դըաց, ևս զըաց. երդեցի, ևս երգեցի. են:

Առուն և անտառն բառերն ուրեմն անբատիր կընանք գործածել:

Օրինակ . - Անասուն տղայ մը . գեռ լիզու չելած : Ասուն գինցիկ մը, այսինքն նոր հրատարակուելու սկսած թերթ մը : Ասուն տաենուասու մը, իսաւ շառլութան երես գնախան մը : Անասուն անդամ մը, այսինքն՝ ձեռք, ոտք, քիթ, և որ ի կարգին :

Ասպակի . հ գ . - Զբհեղեղէն առաջ խօսուած լիզուէ մը վոյս առ-

նուած է պայմանաժամաւ մը , բայց
վերջը ետ չու զուելուն պատճառաւ
քովելնիս մնացած է . կը նշանակէ
ձամ :

Ակնոցն ապահինն մանրանկարն
է . անփկաց տուները կը գործածեն
ասիկայ մարդերը , բայց աւելի աղէկ
կը լլար եթէ ակնոցը տաւները գոր-
ծածեն և ապակին՝ մարդերը . ո-
րովհետեւ այժմ բնթեցոտիրու-
թեան ծոյցագոյն յառաջդիմու-
թեան պատճառաւ , աչքերը շատ
կարճատեն եղած են , և ակնոցներն
անբաւտկան կը գանուին կոր հե-
ռուն գանուած ամեն առարկայինե-
րուն , յարմէ մեծ անտեղութիւն-
ներ կրնայ ծագիլ և ծագած ալ է .
Վկայ անոնք ունինք որ այդ առար-
կայից կարգէն էն :

Ասատուր . յ գ - «Այս ալ տուր»
նախադասութիւնան բառերուն իրա-
րու կարի յոյժ մերձաւպութենէն
յառաջ եկած անտեղութիւն մը ,
կամ մանաւանդ ալաւազում մը :
Այսովոհ անտեղութիւններ հազ-
ուագիւտ չեն մանաւանդ այն գըպ-
րցականաց գրութեանց մէջ , ո՞ք
կէսաւդրութիւն ովզմիւր ժամանակ
չունենալով . շղթայակազ կը գրեն
քովէ քայլ «իսեւթու» ու . «իսելո-
ցին» :

Ասատուր՝ մարդու անուն է ,
հիմա քիչ կը գործածուի , քազա-
քակրթութիւնը մեր յատուկ ուն-
ուաց բառարանն նոխացուցած է ,
և ունինք հիմա ախորժալուր նոր
անուններ , որոցմէ անցնիլ կարելի
չէ . անոնք ալ մենէ չեն անցնիր

եա Անցեալ որ նոր յա-
տուկ ոնուանց բառարանն մը մնաց
որովհետեւ դռնապանը հոն չեր , և
բառերն կըցի կարդալ հոն : Նորա-
մուսին կնկան մը վրայ , խօժէնի .
Փոքրիկ աղջկան մը վրայ , Այրինէ .
մանչ տղու մը վրայ , Էստօն-Ճան-
դէս . երիտասարդ հօր մը վրայ , Ժադ-
զոր հելին բարեկամներէն մին Շադ
հնչելու դժբաղդութիւնն ունե-
ցած է .

Ապրուստ . ն գ . - Ապրուստը
լառ . չէ , դիր ալ չէ , խօսք ալ չէ ,
մեր Դիտդինեան բառարանին մէջ
դնիչուու պատճառը՝ ցուցունելու
համար է վարժապեներուն թէ կոյ
տասմնկ բան մը , ի զո՞ւր կաղաղա-
կեն անոնք թէ չկայ , թէ իրմնք ալ
շունին , և թէ ունենալիք ալ չու-
նին :

Այս «ապրուստ»ը ժամանակ
մը , երբ տակաւին մոտաւոր մուժի
մէջ էինք , երբ տակաւին «ախ»
ով սկսեալ և «վախ» ով վախճան-
եալ անմահ բռնաստեղծութեանց
մահկանոցու հեղինակները չկային
այս «ապրուստ»ը , կըսիմ , վարժա-
պեններէն ունոնք տեսած , հսու-
տած . շօշափած և վայելուծ են . որ
մէին ալ ապրուստին քովը տուն
մ'ալ շնչած են , մինչդեռ աստիի
կազմը խանութ մը կը շինէին :

Բայց այժմ ժամանակը փոխ-
ուած է , նոր սահման կոյ , հիմա
վարժապետ մը այդ սահմանէն գու-
րըս չիրնար ելլու . այդ սահմանը
պահիրէն իջաց վոքրիկ առարելն
է , ուր կատուներն անդամ չեն սըզ-

միր կոր տամնեւինսերորդ գարուս
այս վերջին քառորդին մէջ։
կը հասուատեմք ըստմիս Անց-
եալ օր բարեկամ մը կը աժգոհէր
թէ իրենց կատուն ցամաք հաց,
կամ պանիր հաց չուտէր, միս կրւ-
զէ, և ճիշէրին կը խոնարհի, փի-
ղին կուզէ, և խաւեարին կերկըր-
պագէ։ Մեր գլուխն ալ եկաւ, կա-
տունիս անօմի, և ցամոք հաց չը
կերաւ։ Ահա՝ առօր համար է որ հի-
մա տպարաննիս մուկերը կը տանին
կոր, փառք Աստուծոյ որ շատ բա-
րեկամ չոցցելէր, մեղ. ապա թէ
ոչ, կառասով ծանուցումներ տպէ-
լէ զատ ուրիշ բան մը ընել չպիտի
մնար մեղ, և անշուշտ այդ տխուր
ծանուցումներն այս օրինակաւ պի-
տի լինէին։

«Այս ինչ պարոնը, որ կը յա-
ճախէր Դիոդինեան Լապտերի տպա-
րանն, անցեալ օր յանկարծ երկու
ճառմթլլ և անողում մուկերէ յա-
փշտակուելով՝ իւր մահկանացուն
կնքեց ի ծագիկ հստակի։

Յուղարկաւորութեան տխուր
հանդէոը պիտի կսուպուի վաղը,
ի մեծադոյն ծակն մկարնակաց։

Հրաւիրեալ են ազդականք և
բարեկամք յայս տխուր արարողու-
թեան ։

Հարունակելի

ԴԱՏԱՎԱՐՆ ՄԸ

Ցրանսական գիւղի մը մէջ ի
ներկայութեան գիւղապետին հե-
տեւեալ գտան տեսնուեցաւ ասկէ
երեք ամիս առաջ։

Գիւղացիք իրենց բանջարանոց-
ներն հետեւաբար և խեղճ անլեզու-
բանջարեղէններն, ոմանք ալ դաշ-
տերն, ուր այնչափ գիւրաւ կեփի
մարդ արեւուն ճառագայթիցը տակ
թողած՝ մեծաւ մասամբ ներկայ էին
դատաստանատան մէջ։

Գիւղապետսն մտաւ օդնականի
մը հետ ի միասին, որ երբեմն գիւ-
ղապետին կը միշեցնէր թէ արթըն-
նալու ժամանակ էր, որովհետեւ
այդ գիւղապետն մոլի քնասէր մը
լինելով, իւր նախադահութեամբ
կազմուած դատերսւն այնքան կա-
րեւ սրութիւն չեր ընծայէր։

Ահա՝ կը մտնեն և դատուխաղն
ու տմբաստանեալը։ Դատախաղն և
ամբաստանեալ գրացի են եղեր,
երկուքն ալ մէյմէկ բանջարանոցի
տէր։ առաջինը երկայնահասակ,
երկրորդը՝ կարճուք մը, որ այս օր
երեսը կրապած էր, վերջը հասկըց-
ուեցաւ թէ ակռայի ցաւով մը կը
տանջուէր։

Գիւղապետն առ ամբաստան-
եան. — Դո՞ւն ես տմբաստանեալը։

Ամբաստանեալն — Այս, տէր
դատաւ . . . այ . . . և յանկարծ
ձեռքը երեսին տանելով։

Տէր դառաւոր
Դիւզ - Ի՞նչ ունիս ,
Ամբատ. - Յիշատ , տէր դառաւոր .

Դիւզ. - Ալիսա՞գ կը ցաւի ,
Ամբատ. - Ալիսատ , տէր դառաւոր .

Դիւզ. - Բոե ինձի թէ ինչո՞ւ
գողցար այս մարդուն կողով մը կա-
զամբը .

Ամբատ. - Ակուտ , տէր դառաւոր .

Դատախազն - Ամւտ է տէր դա-
ռաւոր .

Դիւզ. - Բոել կուզիս թէ չը
գողցաւ քու կողով մը կազմամբ .

Դատախազ - Դայցաւ , այ՞!

Դիւզ. - Ի՞նչը ուռատ է ուրեմն -
և սիստ մրտիկել .

Դատախազ. - Սաւտ է երբ կըու
թէ . . . ակասա կը ցաւի կըունէ
ուռատ է .

Օդնականն . - Ի՞նչու գողցար ,
ամբուսաննեալ :

Ամբատ. - Ո.յ ակասա
կը ցաւի , տէր դառաւոր :

Օդնակ. - Դատախազնէ , եթէ
ոչ սիմոի դատապարասւիս .

Ամբատ. - Զգողցոց , հուտ-
տացէք , ես գալութիւն ընեմ . . .
Կառւածած իմ .

Օդնակ. - Ա՞յս դրոժ էր այս
մարդը սոց կողով մը կազմամբ .

Ամբատ. - Գետեղերքը , տէր
դառաւոր , որ մեր բանջարանցին
առքէն կրնցնի .

Օդնակ. առ դատախազն - Ա՞ն-
գոցէ կողովը գետը դըրած Ելլոյ .

Դատախազ - Ա՛չ , պարսն , հան-
եր աչքերովս աեսայ , հօ՞ն մէջը .

Օդնակ. - Դմէ տին մէջը :
Օդնականնին այս հարցման վկայ
չերկայք սկսան կիշորդտիքիր խնդալ:
Եւ դիւզապեսն յանկարծ արթըն-
նալով .

- Ի՞նչը ուռատ է ուրեմն , գո-
չեց .

Այս խոռք ուեկի մեծ քրքիշ-
նելու տեղի ուռատ : սրովհետեւ
դիւզապիսն ի՞նչ հարցում ըրած և
ուռանց պատասխաննին սպասելու
քնացած էր նէ , նոյնը կը կրկներ
երբ արթնաւոր պատիւն ըրաւ ներ-
կայից .

Բայց դիւզապետին խոժու նայ-
ուած քննուած վկայ վերստին հան-
գարտութիւնը տիրեց , և վերսկու
դատաստանն .

Դիւզ. առ օդնականն . - Ա՞յր
հասած է ինձուրը որ : . . .

Օդնակ. - Ֆիչ մը սպասեցէք .
և դատախազնն դառնալով . - Ա՞յր
տեսայ ըսիք , գետին մէջ .

Դատախազ. - Ա՛չ , տէր , բանջարան-
ցիս մէջը , ահ , անմանիք , ի՞նչ ու-
րան զըս իներ . իւրաքանչիւրը կը-
նային առանական լիպրա կըռել .

Ամբատ. - Սայդ

Օդնակ. - Սայդ է , այսպէս չէ .
Ամբատ. - Սայդ . է թէ տէ-
ռատ կը ցաւի , տէր դառաւոր .

Դիւզ. - Անաստն , տէր դա-
ռաւորը ես եմ , և դուն օդնական
ես

Ամբատ. - Հառաւացէք , տէր
դառաւոր , սրովհետեւ դուք կը

Համապյիք կոր . . .

Գիւղ. - Ա վ բառ թէ ես կը քնանայի կոր, անձնից ծնունդ, գտառաբառուած ես, գուն գողցար այս կողամբներն, ես տեսոց, գուն գողցար .

Ամբառ. - Այս առևնը դուք հն չեիք, տէր գտառուոր .

Գիւղ. - Հեռին կզիաեի կոր.

Օգնկ. - Կը խոզրիմ հանդարտեցիք, խոզիւը բաւական լուսաբանուեցաւ :

Գիւղ. - Գուն Բնչ կրսես, Բնչ լուսաբանութիւն, Ընցաւ գտառապարտուեցաւ, Ըստ տեսմար կոր .

Օգնկ. - Անբաժնութիւն մշ ընել մատգիր եք .

Գիւղ. - Եթէ ինչ որ կա զես, ես խնդիրը վճռուած կը համարիմ . . . և սկսու նորին մրտիւլ .

Օգնկ. առ ամբաստանեան . . . եթէ կանոնաւորապէս չպատասխանես հարցմանց, գիտչած ըլլու որ հիմու ակատգ քաշել պլոտի տամ, և քննութիւնը շարունաւ եմ :

Ամբառ. - Ցէր գտառուոր .

Գիւղ. - Գունին մէջէն . ը ը ը .

Ամբառ. - Ցէր գտառաւոր կանոնաւորապէս պիտի պատասխանեմ .

Օգնկ. - Եւ հաւտառ որ եթէ յանցանք խոսուովանիս, առենքնիս ալ պիտի ներենք քեղ .

Ամբառ. - Բայց տէր գտառաւոր գտառապարտեց զիս :

Օգնկ. - Աչ, ոչ, գուն յանցանք խոսուովանէ :

Ամբառ. - Այս բարեկամ, որ

կը ահանեք հօս, տէր գտառուոր, գրացիս է, աղէկ մարդ է, ինչ մեղքը պահեմ, այսով առեն է, տերեւ մը կազմականութիւն գողցած չունի, և արդէն ինչ հարկ կայ գողցալու, փառք առաւ ծց, իւր կազմամիներն առատ են, և խոշոր, ամեն մէկը իմ դլուիէս մեծ, տեսնելու եքք, տէր գտառուոր, ինչ գեղեցիկ կերեւնան այդ ընտիր գըլու ինեւրն առաւ օտենու ցողին տակ որ ծանիկ ծունիկ համած կամաց կամաց հիջնայ ոյս գիւղն բոլոր բանաբանոյներուն վրայ . . .

Օգնկ. - Խնդրէն չեղեցար . . .

Ամբառ. - Գիտի ըսեմ, տէր գտառուոր : Ասէք ճիշդ ԶՅ տարի առաջ որ գրացիս ունաւ մեսնարավ բարեկեցիկ ընտանիքի մը աղջկան հետ իւր իինը առաւ եկաւ ինակելու մեղի տօս, առ հաստագուն կաղնին չկայ և մենէ վոր, առաւին եղերքը իշտէ ճիշդ տնօր քով շնուռած սիրուն խրճիմը : Առաջ քիչ մը խորթերեցաւ ինծի իւր հարուց, որուն քիմը ձեռքիդ գտառզնին կաթին պէս վոր գործած եթ բայց յետոյ . . .

Օգնկ. - Բայց պիտի խօսի՞ս բուն ինդրոյն վրայ :

Ամբառ. - Կարգը այս է, տէր գտառուոր, հիմու հնու պիտի գտմ: Այս օրէն ի վեր ոյս երկուքը, էրբիկ կնիկ, սկան աշխատիլ, և եղբօր պէս եղանք կոսորու, իւր իինն ալ ինձի իրբեւ քոյր, զըր առջի ըներան տառած եք, քթին պատճառաւ, բայց, կըսէի յետոյ ինքնիրենս, քիթն ինչո՞ւ պէտք, սիրու

նայմաք, ինքը բարի ըլլոյ՝ այնչափ,
այսպէս չէ տէր դատաւոր :

Օգնկ. - Ոչ եւս պիտի համրե-
րեմ . . .

Ամբաս. - Ահաւասիկ համառօտ
պիտի խօսիմ. կը խնդրեմ ներողա-
միս եղչք . . .

Այս միջոցին դարձեալ կար-
թընայ գիւղապետն, և ահարկու-
յօրանջմամբ մը, Տակաւին շմացաւ
այս քննութիւնն :

Օգնկ. - Հիմակու հիմա կեն-
սադրութիւնը կընէ .

Գիւղ. - Ի՞նչ կենսադրութիւն
ծո . . .

Օգնկ. - Թողէք խօսի, տէր
դատաւոր, խոստացած է ճշմար-
ատութիւնը յայտնել :

Գիւղ. - Բաէ նայիմ,

Ամբաս. - Կրսէի թէ, աէր դա-
տաւոր, ասկէ ճիշդ 25 տարի առաջ
այս դրացիս ամուսնանալով բարե-
կեցիկ ընտանիքի մը տղջկան. . .

Օգնկ. - Կրկնութեան հարկ չը
կայ :

Ամբաս. - Աւրեմն շարունակեմ
գատահեցաւ որ օր մը ծանր հրւ-
սանդութեամբ մը պառկեցաւ Ան-
ժէլը, այսպէս կը կոչէին զինքը թէ-
պէտ անունը Բողին էր, որովհետեւ
իւր պրտին ազնուութեանը համար
հրեշտակի մը նմանեցուցած էին
զինքը, և արդարեւ բարեւրտու-
թեան մասին մէկ հատիկ էր . . .

Օգնկ. - Աւելլոդ է այլ եւս
համբերել, տէր դատաւոր, վճիռ-
նիդ կընդունիմ:

Ամբաս. - Արտասուելով և եր-

կու բռունձքով աչերն Պորբելով. -
տէր դատաւոր պիտի խոստավանիմ,
հաւատացէք.

Գիւղ. - Աւրեմն շուտ, մէկ բա-
ռով մը լննցուցէք, այս մարդուն
կազմակերն կը գողցաք թէ ոչ :

Ամբաս. - Ոչ, տէր դատաւոր :

Գիւղ. - Արդարութեան, առ-
ջեւ կը պարտին քաննարհիլ տմենք-
նիս ալ, դատարանը կը դատարտէ
զքեզեաւանեայ բանտարկութեան :

Ամբաս. - Դարձեալ արտասուօք
Այս, տէր դատաւոր, այս, բայց
խօստացաք ներել :

Գիւղ. - Ներել, մանաւանդ որ
զիս ալ զպարտեց :

Օգնկ. - Դուք դիտէք, տէր
դատաւոր :

Գիւղ. - Ապա թէ ոչ, թսդ վը-
ճարէլքատարանին երեք կողով կա-
զամի, որուն մէկ կողովին վրայ ե-
րաւունք ունի դատախտզն :

Այս վճիռն ընդունուեցաւ, և
դատապարտեան տիտոր գէմքով
հեռացաւ դատարանէն, մինչեւ մէկ
ամիս վճարելու խոստմամբ :

Իւր բարեկամներն կը մրմիջեն
թէ անմեղ է, զիւղապետն դուրս
ելած միջոցին այդ միմունցներն ու
տրուունջները լսելով՝ գոչեց, դո՞ք
տղէկ դիտէք թէ ես, վերջին խօս-
քըս է. յանցաւոր է :

Եւ արդարեւ գիւղապետն ան-
կողմնակալութեամբ վարուած էր, և
լաւ իմաստասիրած, քունին մէջ,
ինդրոյն ամեն կրզմերը :

Այսպիսի դատեր շատ տեղի
կունենան գիւղական դատարաննե-

առջեւ, զորս չպիտի վարանինք մեր
ընթերցողաց ներկայիշլ ի սփոփանս
իրենց վշաց, զր կը պատճառէ
Մեսրոպեան արտասանութեան 400
տարիէ եռքը հանած կնճռալի խըն-
դիրն :

ԶՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

Պարտապահտնջ մը պարտա-
պանին :

— Գործերն ինչպէս են :
— Մ' հարցուներ, ցու բաերէն
գլուխ առած չունինք :
— Սա մեր հաշիւը, . . .
— Եխտակը ձեռքո դրանս
չեմ կրնար կոր տոնիլ պա օրերս
սպասէ օգերուն բացուելուն,
— Եզրայր, օդոյն հետ ինչ
վերաբերութիւն կրնայ ունենալ մեր
առնելիքը :
— Հըմ. . . չգիտե՞ս որ պա-
զած ձեռօք հին հաշիւներ մաքրել
սովորութիւն չ:

* * *

Մանուկ մը ճաշի ատեն համ-
գարս չեմ մնար, և մայրն ալ զայն
զրիեց միրգէ :

Մանուկն ի ոկղքան բան մը չը-
սաւ բայց երբ միրգն բերուեցա-
իսեղան, ոկտաւ աղաղակներ ար-
ձակել :

— Ռկրամն՝ գոչեց, մայրն ա-
նոր երեսին :

— Զեթէ միրգէն զրկուելուս
համար է որ կուլոմ :
— Ինչու համար ուրեմն :
— Վասն զի քոյրս կուտէ անկէ :

* * *

Բժիշկ մը գեղագիր մը գրելով՝
հիւանդին առւած միջոցին կը հոր-
ցընէ հիւանդը :

— Տօքթօռ խնդրեմ այս ալ
միւներուն պէս լեզի չըլլոյ :

— Աչ պարսն, ասի սովորաբար
գործածուած գինի մ'է :

— Վայ աման Տօքթօռ, վերջը
դժոխք կերպամ նէ :

— Բայց եթէ չը խմես, աւելի
շուտ կերթաս :

* * *

Երեւելի ատենաբանի մը ճա-
ռած միջոցին :

— Ռըշափ լի է իւր նիւթով,
կըսէ ներկայից մին :

— Բայց ռըշափ դանդաղ կը
շարժի պարզուելու, կը պատա-
նէ ներկայ մը :

* * *

Զինորսին մէկը ժամանակէն
առաջ խալխան պազրիսի մը որսա-
լով իւր ամեն ատենուան հա-
րուստ յաճախորդներէն մէկուն կը
տանի մեծ պարզեւ մ'առնելու յու-
սով, և երբ ձեխորսը տուն կը հաս-
նի ձուկն կը բռնէ բակը կը դնէ, և
ձուկն կտկսի խաղալ, հարուստը զայս
տեսնելով կաքանչանայ, գրաղանէն

քառորդ մէծիտ մը հանելով ձկնորսին կուտայ : Ձինորսն զայն ձռւին տանելով՝ ալ կակիսի հեռանալ, ևրոպ հարուստը կը տեսնէ թէ կերթայ, կը հարցնէ . ձռւին ուր կը տանիս : — Քիչ մ'ալ արիշ տեղ խաղ ցընելու կը տանիմ :

* *

Դպրոցի մը մէջ :

Առուցին . — Համարենք թէ ձենէ ութին ի միտակն ունին 48 խընծոր, 32 գեղզ, 39 ասլը և 16 սիրինչ կը հենց ունենալ ձենէ իւրաքանչիւրը :

Սշանելու մը . — Փորի ցաւ :

* *

ԹՈՒՅՑԱՆԱԿԱՆ ԽՄԻՒՔ :

Եշկու անծանօթ թիւ եր կոն, որոց գումարն եւս ոչ նուազ անծանօթ է, որոց արաւադրութիւնը մոթի մէջ, և որոց քանորդը իզուր կը բնուառի ի վաղուց հետէ, բ'նչ են այդ թիւերն :

* *

Երկու անասուն մէկ ափուրի և միեւնոյն մոռորի առջեւ կապուած ի միամին կակիսն ուտել իրենց տըրտուծ երկուք ու կէս տուփ գորին, բայց յանկարծ անասուններէն միոյն հազը կը բռնէ և մէկ վայրկեան և երեք երկիվայրկեան կարդելուի ուտելէ, մինչդեռ միւսը կը շարունակէր և Քիչ յետոյ միւս ա-

նասունը կարգիլուի ուտելէ միեւնոյն պատճառաւ . Փոքր ինչ մերջը դարձեալ առաջինը, խուն ինչ յետոյ դարձեալ երկրորդը, վայրկեան մը՝ և ահա վերաբին առաջինը, մանրերկրորդ մը՝ և ահա երկրորդը :

Վերջապէս անանի կը պատահէ որ յաճախարհ էս այս խափանմանց պատճառաւ, այս անասունները կէս ժամանակ մէջ հազիւ կաւարտեն իրենց ընթրիքը . Արդ կուղենք գիտնալ թէ՝ եթէ այս հազերը չպատճէն, և մեր ոյս հազէ տոնջուող թշուաւ անասունները շարունակարար ուտէին իրենց գարին, քանի վայրկեանէն պիտի հատցընէին զոյն Մանաւանդ սննդոցէ խրտքանշիւրն որքան պիտի ուտէր, կը փութանք յայսնել թէ անասուններէն մին ոկրամնլ եր :

Այս խնդիրներն ըուծողն կը խոստացուի ինչ որ կրնաց խոստացայս տեսակ պարագայներու մէջ :

— Տիւղը չորքը :

ԱԶԴ

Լապտերի առաջին թիւէն մինչեւ 17 րդ թիւը կը գտնուի միայն մեր ապարանն, կը վաճառուի ի զին 23 դահնեկանի :

ՏԵՐ ԵՒ ՏԵԾԵԿՆ - ԱՐԱՄ ԱՇՃԵԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՄ ՏՊԱԿՐ. ԱՐԱՄ ԱՇՃԵԱՆ
ԵՐԿՈՒԱԿԵԱՆ ԽԱՆ ՎԵՐԵ ՅԱՐԿ ԹԻՒ 7

معارف عوميہ نظارت جملہ سنک رخصتبہ

نومر ۱۶